

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati:

za

celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " — " —
četrt " " 6 " 50 "
mesec " " 2 " 20 "

V upravnistvu prejemati:

za

celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " — " —
četrt " " 5 " 70 "
mesec " " 1 " 70 "

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnino in inzerate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredni
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 70.

V Ljubljani, v torek 27. marca 1900.

Letnik XXVIII.

Štajerski slovenski poslanci ne vstopijo v deželni zbor.

Ni ga morda mesta v Avstriji, ki bi bilo po nemških nacionalcih tako nahujskano in razrito, kakor je Gradec. Šovinizem nemški tukaj obhaja svoje orgije. Slovenci v Gradcu živeči skoro več ne bodo našli stanovanja in hrane; da bi jim bilo prosto, v kakem javnem prostoru slaviti kako slovensko slavnost, to je vedno težje. Klasičen dokaz zato je slavnost vseučilišnega profes. dr. Krek-a, za katero ni bilo najti javnega lokala.

Glavno mesto Gradec je v tem pogledu zrkalo neznosnih razmer za štajerske Slovence. Ista nemško-nacionalna strast kakor po Gradcu divja po vsej vojvodini in celo ondi, koder Slovenci bivajo v večini, izpostavljeni so raznim surovim napadom nemških nacionalcev.

Politični dogodki zadnjega časa, vzlasti nameravane imenovanje nadzornika za slovensko šolstvo, ki pa je vsled pritiska nemških nacionalcev na vlado izostalo, kažejo, da temu nenasitnemu navalu tudi osrednja vlada ni kos, da torej Slovenci štajerski nimajo ne le v Gradcu, marveč tudi na Dunaju nobene opore.

Ta dejstva so imeli štajerski slovenski poslanci pred seboj, ko so se včeraj v Mariboru zbrali v posvet, jeli se jim je vdeleževati sej deželnega zbora, ali morda raje ne vstopijo v deželni zbor. Položaj za poslance je jako težaven. Deželni zbor je skoraj jedino mesto, kjer bi mogli v normalnih razmerah poslanci kaj storiti za svoje volilce v narodnem in gospodarskem oziru, zato se čuti vsak poslanec dolžnega skrbno sodelovati v deželnem zboru. Uprav neznosne pa morajo biti razmere ondi, kjer poslanci sprevidijo, da vsled nenaravnih razmer zanje vkljub določno pri volitvah izraženi volji volilcev ni mesta v deželnem zboru.

O tem žalostnem položaju so se morali prepričati včeraj v Mariboru zbrani slovenski poslanci, kajti po temeljitem posvetovanju so poslanci soglasno izdali nastopno izjavo:

Pri današnjem shodu slovenskih deželnih poslancev v Mariboru se je sklenilo soglasno, da

ne vstopijo v deželni zbor. — Oklic na volivce sledi.

Mi poznamo štajerske slovenske poslance. Trezni so v svojih nazorih, miroljubni, skromni v svojih zahtevah. Ako pa se vkljub temu ti poslanci odločijo ne vstopiti v deželni zbor, ta sklep kaže v značilni skrajno usodni luči nezdrave razmere na Štajerskem. Tretjina prebivalcev dežele je brezpravna, izročena nemškemu šovinizmu na milost in nemilost.

Od Gradca štajerski Slovenci ne pričakujejo ničesar razen udarcev, zato treba, da tudi v štajerske neznosne razmere poseže višja moč, da se tudi tukaj prično pravna pogajanja, po katerih bi se napravil vsaj modus vivendi za Slovence na Štajerskem. Na to delovati je sedaj dolžnost štajerskih slovenskih domoljubov, vzlasti poslancev. Ako bi se pri teh obravnavah pokazalo, da ni mogoče skupnega delovanja, tedaj naj se loči štajerska v nemško in slovensko samostojno skupino. Tako bo najbolje za Avstrijo, za Slovence in za Nemce.

Deželni zbor kranjski.

Neizprosni boj divja proti Slovincem na mejah. To nam dokazuje sklep štajerskih slovenskih deželnih poslancev, ne vstopiti v deželni zbor. Prepričani so, da bi ne mogli ničesar doseči za svoje volilce, dobro vedo, da bi bili v zbornici izpostavljeni le napadom, zunaj zbornice pa insultom. Tako postopajo Nemci na Štajerskem, tako na Koroškem, tako delajo Italijani v Primorju s Slovinci.

Jedini deželni zbor, kjer imajo Slovenci večino, je kranjski. Ta zbor bi moral biti nekako osrednje mesto, kjer bi se zastopale koristi in pravice vseh Slovencev. Toda žal, da moramo reči, da izmej vseh deželnih zborov, kamor zahajajo Slovenci, ima sedaj kranjski, kjer imajo Slovenci večino, najbolj žalostno podobo.

Za kaj se bo šlo v deželnem zboru kranjskem? To pove z odkrito besedo sobotni »Narod«. Deželni zbor naj bi bil nekaka »krotilnica klerikalcev«, ker v »kranjskem deželnem zboru so se narodnostna vprašanja precej ublažila. Narodnostno vpra-

šanje ne razburja več tako duhov, kakor v tistih časih, ko je vladala nemška manjšina celo našo slovensko deželo in smo se morali boriti še za narodno ravnopravnost. Za to se torej sedaj več ne gre, zveza z Nemci je sedanjim razmeram primerna in potrebna, zato »Narod« nadaljuje, in mi prinašamo njegov bojni klic dobesedno, da bodo naši somišljeniki imeli že naprej sliko bodočega boja v deželnem zboru kranjskem:

»Posebnih narodnostnih bojov torej ni pričakovati v prihodnjem zasedanju, a brez političnega pomena to zasedanje vendar ne bo in tudi ne more ostati, zakaj razmere v deželi so take, da je treba v dež. zboru izpregovoriti energično besedo. Te razmere kriče do neba. Klerikalstvo postaja od dne do dne nesramnejše in predrznejše, zlasti pa se odlikuje tisti del duhovščine, ki je vprežen pred politični voz klerikalne stranke. Ta voz tiči tako globoko v blatu, da ga ni možno več izvleči na ravno cesto. Klerikalstvo hira, a čim bolj se to kaže, toliko strastnejše nastopajo politikujoči duhovniki. Popovski terorizem še ni bil nikdar tako nasilen, kakor je dandanes. Klerikalstvo ne spoštuje nobenega zakona več, postavlja se nad vse postave in jih tepta tako drzno, da bi postal ljubljanski grad premajhen, ako bi se hotelo spraviti pod ključ vse tiste duhovnike, ki to zaslužijo. Nikjer se ta terorizem tako jasno ne kaže, kakor pri nesramni gonji proti našemu listu, ki se je začela na inicijativo našega preklavernega škofa Antona Bonaventure.«

Torej gonja proti rojakom, to je geslo »Narodovo« za sedanje zasedanje. Narodnostni boji so ublaženi, Nemci v deželi imajo po milosti Tavčarjevi nadvlado, pod tem pogojem, da more Tavčar z Malovrhom nadaljevati neizprosni boj proti klerikalcem.

V prvi seji so takoj v tem smislu začeli. Čitatelji se bodo še spominjali, da je kmalu potem, ko je dr. Tavčar razgnal spravo med slovenskimi strankama v deželnem zboru zato, da si ohrani zvezo z Nemci, župan Hribar hotel povabiti vse slovenske državne in deželne poslance na skupen shod, ki naj bi ugovarjal nemškemu binkoštnemu programu. Vodstvo katoliško narodne stranke

pa je sklenilo, da se ne udeleži takega shoda dokler »Narodovci« v deželnem zboru ne pretrgajo zveze z istimi Nemci, katerih zastopniki so sodelovali pri sestavi nemškega binkoštnega programa, ter da sploh naši poslanci ne sedejo k isti mizi s slovenskimi liberalnimi poslanci posvetovat se o narodno-političnih stvareh, dokler se ta Slovence »ramoteča in škodujoča zveza z Nemci v deželnem zboru ne pretrga. S tem je vodstvo naše stranke odklonilo udeležbo pri nameravanem protestnem shodu in pri vseh eventualno pozneje nasvetovanih skupnih shodih, kjer bi se razpravljale narodno-polit. stvari, to pa dotlej, dokler obstoji liberalna slovenska zveza v deželnem zboru, ker smo prepričani, da slovenski liberalci ne morejo resno nasprotovati neosnovanim nemškim zahtevam, dokler so v zvezi z Nemci, in da bi nas, ki ta boj smatramo resnim, imeli le za štafaže pri taki komediji. To smo takrat pisali, pri tem ostanemo tudi sedaj.

To pa so liberalci smatrali za razžaljenje, in so zahtevali od načelnika kluba naših deželnih poslancev pojasnila, ki pa jim ni zadostovalo, na kar so po klubovem načelniku naznanili našim poslancem, da pretrgajo z našimi poslanci vsako zvezo in vsako skupno akcijo v deželnem zboru. Vsled tega se niso volitve v odseke vršile soglasno, kakor je bilo dosedaj v navadi vsako leto. Naravnost zavratno so se pa vršile volitve načelnikov v odseke, v katerih nima letos naša stranka, dasi najštevilnejša, nobenega načelnika.

Ker se glede tega vrše še dogovori, o tem podrobneje za sedaj ne poročamo, bomo pa po dognanih dogovorih vso stvar razkrili in tedaj se bo videlo, katera stranka ima res opravičeno tožiti o žaljenju.

Vse to pa so dr. Tavčarju in Hribarju le priprave za njuno lepo delo, katerega hočeta vršiti v letošnjem zasedanju: V zabavo in korist nemških liberalcev biti neizprosni boj proti svojim rojakom v zasmeh in neizmerno škodo vsega naroda slovenskega. — Naši poslanci boja ne bodo iskali, ljubše jim je delo za gnotne koristi dežele in prebivalcev, neosnovane napade bodo pa vsikdar odbijali, pri tem pa ne bodo pozabili, da

LISTEK.

„Pomladni glasi“.

X. zvezek. Z osmimi slikami. Uredil in založil Francišek Kralj. V Ljubljani. Tiskala »Katoliška Tiskarna«. 1900. VIII+160 str.

Tri sile zlasti skušajo sedaj vplivati na mladino: socialna demokracija, stari liberalizem pa katoliška cerkev; vse tri skušajo dobiti mlada srca s slovstvom, in sicer prvi dve, soc. demokracija in liberalizem, skoro izključno s svojim slovstvom, katol. cerkev v prvi vrsti z vzgojo in podukom, a tudi s slovstvom. Koliko zla provzroča brezbožnost, podlo soc. demokratsko in puhlo človekoljubje oznanjujoče liberalno mladinsko slovstvo, o tem v tej oceni ne moremo govoriti; a dvoma ni, da moramo katoličanje temeljito organizirati tudi — mladinsko slovstvo. — Principi obstaja; sero medicina paratur . . . Ali nemški pregovor: »Was zuerst ins Fass kommt, darnach riecht es immer«.

Da je za mladino pisati najtežje, priznava vsi izkušeni možje. V najnovejši času

kritika, zlasti nemška, neusmiljeno vihti vevnico; takó je n. pr. Nieritza in Fr. Hoffmanna, ki ju dobite v vsaki gimnazijski knjižnici, zavrgla popolnoma, češ da rišeta neresnične značaje ter s tem učita hinavščino, potuhnenost. O tem, upamo, v »Slovenskem učitelju« več! — Toda kaj namestu teh in enakih pisateljev dati mladini v roke? Celó nemška kritika, ki ima pred seboj tako ogromno mladinsko slovstvo, je glede pozitivnih nasvetov — v zadregi.

Toda oglejmo si vendar našo knjižico! Najprej moramo reči, da smo je iz srca veseli. Na prvem mestu prinaša jako času primerno za stoletnico rojstva življenje A. M. Slomška (spisal Anton Skubic, str. 1 do 44). Mnogi mladino ljubijo trdijo, in to je tudi moje mnenje, da mej slovstvenimi proizvodi na mladino najmočnejše vplivajo dobro pisani životopisi. Kdo se ne spominja nazaj v ona srečna leta, ko je dobil v roke n. pr. Mohorjevo »Življenje svetnikov«. Kako jih je skušal posnemati, išoč mirnih, tihih kotičkov za premišljevanje . . . ? Slomškovo življenje, zlasti z ozirom na njegova mlada leta, je opisano tako živahno in prirčno, da je bodo brez dvoma s pravo slastjo čitali ne le

mladi braveci, ampak tudi starejši. Jasna razdelitev, primerni naslovi posameznim odstavkom, epizode, izreki Slomškovi, vse je jako srečno izbrano. In poleg tega še snažna slika Slomškova spredaj, str. 4 pa slička Slomškovega doma na Slomu (iz razglednice ženske podružnice sv. Cirila in Metoda v Mariboru). In še vrhu tega str. VII. nsl. pesmica »Posvečenje«, namenjena Slomškovega spominu: duša, kaj pa hočeš še več? Vzemi in vživaj?

Drugi spis, zavzemajoč kakor prejšnji, četrtino cele knjižice (str. 50—89) je zgodovinska povestica »Slovenski mučenec« od urednika samega in znanega nam mladinskega pisatelja F. Kralja. Zgodovinske povesti, zlasti o prvih časih krščanstva, komu niso v najlepšem spominu? Kdo se tako rekoč ne pomladi, ko se spomni nazaj, s kako živo domišljijo in čistim veseljem je čital nesmrtno »Fabiolo«, »Perpetuo« ali kakor sedanjí še nepokvarjeni dijaki skoro kar požirajo divno povest iz Kristusovih časov, »Ben Hurja«? In če se ti boji mej krščanstvom vrše celo na domačih tleh, potem je zanimanje še toliko večje. In to nam slika naša povestica: borba mej krščanstvom in

poganstvom v osmem stoletju, in sicer na slovenskih tleh, na Dolenjskem ob Savi, nasproti Sevnici. Vsebina: Slovenski župan Radej in žena mu Gorislava imata smrtnega sovražnika — Dragomira.

V vojskine letu 799., ko Franki zopet napadajo Slovence, ugrabi Dragomir županu edinca, štiriletnega Radoslava, da ga umori. Bežec s plenom pade v roke Frankom, ki oba odvedo v Oglej, da ju podučé v krščanski veri. Dragomir se hlina, da se kratiti, pa sme domu; Radoslav ostane v samostanu do svojega 24. leta, tedaj pa ga pošljejo kot misijonarja na Slovensko. Tako pride Tihomil, — s tem imenom našega Radoslava nazivajo verniki — v svoj rojstni kraj. Zdi se mu, da je že bil nekdanj tu, a le temno, nedoločno . . . Pri Sevnici prevaža čez Savo — Dragomir. Ko stopi v čoln Tihomil, spozna ga brodar, in znova se mu obudi maščevalnost. Čakaj, si misli, tvoj lastni oče naj te ubije! Radej je, odkar so mu odvedli Franki sina, divje črtil kristijane. A glej! prvi, ki se strastno oklene Tihomila, je županov drugi sin Rastko, za deset let mlajši od brata. Vlekla ga je pač tudi bratovska ljubezen, ne da bi se je za-

splošni položaj Slovencev zahteva ne mejebojnega, mesarskega klanja, marveč bratsko, združeno delo za narod, ki vseposodi baje usoden boj za svoj gospodarski in narodni obstanek.

Celjske zadeve.

(Interpelacija poslancev Žičkar, Berks in tovarišev na ministra notranjih zadev.)

(Dalje.)

Priča je tudi videl, kako je bil neki Čeh na kolodvoru s kamnom težko ranjen na glavi in še na kolodvoru obvezan pri tamkaj ne slučajno postavljeni ambulanci.

Kar se tiče napada in opustošenja pri njegovi hiši, opisal je priča pod prisego natančno vse okolnosti ter še pripomnil, kako se je približal precej dolgi sprevod — mej divjim vpitjem in rjojenjem — po Grabnu njegovi hiši, kako se je tolpa pri dohodu kakor na povelje razdelila v dva dela in postavila obe hišni fronti, da je opazil mej spremljajočimi policaji tudi nadstražnika Mahra in dva druga celjska stražnika, in da ti policaji niso ničesar storili v obrambo, nikogar aretovali, da niti jednega storilca niso prijeli ali naznanili.

Dasi je bil priča proti večeru poslal Antonijo Krajec s posebno vlogo na magistrat, dasi je mestni nadstražnik vlogo sprejel in jo dvakrat prečital, kljub temu je bil isti še z drugimi redarji očevidec demonstracij in je iste pasivno gledal, da, še več, on je tolpo vodil in jo potem mirno spremljal mimo »Narodnega doma«, kjer so zopet razbili šipe v vrednosti 70 gl., po Gospodskih ulicah na Cerkveni trg, kjer so tudi kaplanijo napadli s kamni in pobili okna.

Priča je potrdil tudi, da so bili za večer 11. avgusta istotako nameravani in pripravljeni napadi na njegovo hišo, na »Narodni dom, na hišo dr. Dečka, c. kr. notarja Detička in Dragotina Hribarja, kakor tudi, da so jih že naprej napovedali. Pri tej priliki je dr. Dečko prosil pri c. kr. okrajnem glavarstvu potrebnega varstva, ki pa je je moglo dovoliti samo za dr. Dečka in Dragotina Hribarja in tudi dovolilo, ker ležita hiši dr. Serneca in notarja Detička v mestni občini in torej spadata pod kompetenco mestnega urada. Ces. kr. okrajni glavar je hotel posredovati pri županu, kar pa sta dr. Sernec in dr. Dečko odklonila z ozirom na to, ker se že na predvečer ni dovolilo varstvo, za katero je bil prosil. Oba sta se nato brzojavnim putem in direktno obrnila na c. kr. namestništvo za dovolitev varstva po ces. kr. orožnikih in je isto tudi vse potrebno ukrenilo v smislu njune prošnje.

Vsled energičnega nastopa c. kr. namestništva je župan takoj še pravočasno ukrenil potrebne korake, zlasti je dal nabiti oklice, katerega izvod je tudi priča dobil v roke, vsled tega so izostale popolnoma ta večer vse demonstracije, izgredi in napadi, tolpe so nehale se nabirati, klatiti se in patulirati in sta nastala mir in red.

vedal. Po Rastku se pokristijani tudi Gorislava, ki pa tudi ne spozna svojega najstarejšega sina misijonarja. Dragomir ve, kje se zbirajo novi verniki, pa jih ovadi županu. Radej pridivja s hlapci, da bi ubil Tihomila, a Rastko prestreže očetov mahljej ter sam dobi od očeta smrten udarec s kijem na glavo. Tihomil mora v ječo, v rojstni hiši. Ker pa kmetje prete z uporom, ako ga ne izpusti, penudi se hinavski Dragomir, da ga odpelje po noči čez Savo na štajarsko stran. Tihomil stopi v čoln, meneč, da bo pa na oni strani misijonaril, a druge naklepe ima brodar. Sredi vode zamahne z veslom ter vrže Tihomila v valove, kjer utone. Ko izvlečejo mrtvo truplo na suho, spozna Radej — po posredovanju nekaterih drugih oseb v povesti — svojega sina Radoslava. Spreobrne se; Rastko ozdravi. Dragomir se spokori. — V povesti srečamo sicer nekatere znane motive, vendar je dejanje prav izvirno in spretno zapleteno. Tihomil in Rastko se bodeta prikupila vsakemu mlademu čitatelju. Dragomirov značaj nam je nekoliko — psihološka zagonetka; zdi se nam tudi, da bi bil naslov »mučenec« mnogo bolj opravičen, ako bi bil Tihomil umorjen pri onem napadu v zbirališču. Vendar vtisek povestice bo nedvomno pretresljiv, blažilen.

Pomenljiv je tudi oni moment, ko je c. kr. okrajni glavar pri županu in mestnem uradu sam prosil varstva za dr. Serneca in notarja Detička, a mu je podžupan Rakusch odgovoril: »Gospoda dr. Sernec in dr. Dečko naj sama prosita varstva pri mestnem uradu in pri županu«, kateri predlog je priča seveda odklonil.

Večino po dr. Sernecu navedenih okolnosti je potrdil tudi priča Gvidon Sernec.

Priča Milan Hočevnar je izpovedal pod prisego, da je na cerkvenem trgu, kjer stane, videl z okna divjo tolpo, ki je prišla iz Gospodskih ulic na cerkveni trg v spremstvu več policajev, da je metala kamenje na opatijo in kaplanijo, da so policaji samo gledali in se niso ganili, da izgredukov niso prijeli ali sicer ovirali opustošenja, da je vsled tega z okna doli energično opominjal nadstražnika Mahra, vodjo Zintauerja in druge policaje, naj vendar posežejo vmes in store konec pustošenju in da se je le temu energičnemu nastopu zahvaliti, da je tolpa opustila nadaljne izgrede.

Prijet ni bil pri tem nihče in tudi nihče ovaden.

Nadstražnik Mahr, zaslišan kot priča, je sam potrdil, da ni reagoval na naznanilo dr. Serneca, ki je je izročila priča Krajec, o pripravljenem napadu, ker je že potekla uradna ura in sicer ni imel na razpolago nobenega redarja.

Več drugih prič, ki so bile zaslišane pri tej obravnavi pod prisego, je splošno opisovalo izgrede in protizakonito postopanje policije pri teh izgredih, in mi menimo, da nam ni treba spuščati se v podrobnosti teh razprav, ker ima visoka vlada itak na razpolago kazenske akte.

Iz obravnav proti Ivanu Bovhi Vr. VII. 669/99 in proti Franu Gostinčarju Vr. VII. 668/99 je v obče posneti, da so bile v noči od 9. na 10. avgusta v večini vseh ulicah in pri vseh izhodih iz mesta luči pogasnjene, da so tolpe patulirale po mestu, da so zlasti pri ljubljanski mitnici in v Šolskih ulicah skupine ljudij prežale v popolni temi, da so te tolpe imele razpostavljene predstraže in vedete — sklicujemo se pri tem zlasti na pričevanje profesorja Kosija — da pa ni bilo videti policije nikjer na ulici, da je prišla ta šele po izvršenih napadih na Slovence in prišla na tleh ležeče Slovence.

Sklicujemo se na izpovedbo priče Orolava Kušca, ki je potrdil, da je hotel, obo-rožen s samokresom, iti na pomoč napadenemu Bovhi, da pa ga je zadržal neki policaj in da je opazil nedaleč od tega dogodka — oddaljen kakih 30 korakov, — nekega policaja, ki je gledal pretep, pa se ni dalje menil zanj.

Priča urednik Beg je potrdil, da je iz polnega grla klical po policiji, da pa nikogar ni bilo, akoravno je, kakor je rekel priča Kušec, neki policaj iz daljave kakih 30 korakov gledal pretep. (Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 27. marca.

Dunajski liberalci in nova volilna reforma. Tako ljutega boja židovsko liberalstvo in njemu vdinjana socijalna demokracija menda še nikdar nista bila, kakor ga bijeta sedaj proti že potrjeni volilni reformi za dunajsko mesto, akoravno se je že vsestransko pojasnilo, kako nespametna je ta po nekaterih židovskih voditeljih vpri-zorjena gonja. Židovski člani v sedanjem občinskem zastopu so poskusili z vsemi mogočimi sredstvi, da bi preprečili potrjenje sklenjenega načrta. Vse kričanje in demon-striranje je bilo zaman. Odbornik dr. Stern je uvidel, da treba v tem oziru napeti skrajne sile, in podal se je v nedeljo k ministerskemu predsedniku, s katerim je hotel spregovoriti resno besedo. In res, kakor piše v svojem uvodniku včerajšnja »N. Fr. Presse«, je trajal razgovor celo uro. Pl. Koerber je Sternu pojasnoval, kako nesmiselno je vse rogoviljenje proti volilni reformi. Na dolgo in široko mu je potem odgovarjal dr. Stern, ki je hotel dokazati, koliko krivic se godi njegovi stranki z novim načrtom. Toda pri dokazih mož ni imel sreče; govoril je le o »turškem« gospodarstvu sedanje večine, o korupciji in demoralizaciji mej volilci. »In-

Konečno je prosil Stern, naj bi načrt ne dobil cesarjevega potrjenja. Ko mu je pa Pl. Koerber odgovoril, da je že na potu — potrjeni načrt, tedaj je vzdihnil dr. Stern: Potem pa prosim Vašo prevzvišenost — in reči smem, da tej prošnji pritrjujejo vsi moji tovariši, — da se razpusti občinski zastop in se razpišejo popolno nove volitve. Na to predrzno zahtevo odgovoril mu je ministerski predsednik, da se je pred ne-davnim vršila v nekem dunajskem okraju dopolnilna volitev po volilnem redu, ki ga ni sestavila kršč.-soc. stranka, in zmagala je ta stranka sijajno nad vsemi strankami. Ne volilni red, in bodi še tako ugoden za stranko, ne podaja tej lavorik, marveč simpatije, ki jih uživa pri volilcih. Žid dr. Stern je bil sedaj poparjen. Uvidel je, da mu je splavalo po Donavi zadnje upanje. Ker je pa nekaj vendarle moral odgovoriti, je rekel, da se tu, čujte!, — ne gre za dosego uspehov; stopiti pa treba še jedenkrat resno pred volilce in jim pojasniti celo zadevo. »Ako pa dunajsko volilstvo tudi še sedaj ne mara jasnosti v gospodarstvu nasprotnikov, ako je hoče še nadalje imeti, potem — habeat sibi. Mi smo storili svojo dolžnost!« Na take hinavsko-zlobne besede tudi Pl. Koerber ni hotel ničesar odgovoriti. Žid dr. Stern in vsa njegova garda so pa izvedeli, kako sodi o njih »krivica« osrednja vlada, in da se jim ne izpolni želja glede razpustitve občinskega zbora.

Dr. Gregor proti Mladočehom. Minulo nedeljo se je vršil v Melniku pri Pragi shod čeških radikalcev, katerega se je ude-ležilo do 500 oseb, mej temi tudi nekaj Mladočehov pod vodstvom posl. Stolza. Na dnev. redu je bil razgovor o taktiki mladoč. kluba posebno pri razpravi o predlogi glede vojaških novincev. Govoril je na tem shodu, burno pozdravljen starosta dr. Gregor. Govornik se je v svojem govoru pečal samo z vprašanjem: ali naj Čehi še vztrajajo na starem državno-pravnem programu češkega naroda, ali naj se nastopi nova pot, ki nasprotuje temu programu. — Ves svet je bil prepričan, da bo češki klub v obstrukciji proti dovolitvi vojaških novincev pokazal, da se hoče maščevati radi odprave jezikov-nih naredeb. Toda ne. Strah pred češkim levom je zginil. Merodajni so sedaj v češki politiki višji oziri. Govornik pravi, da mu je ljub vsak zaveznik, le tak ne, ki se vede danes tako, jutri drugače, in ki hoče, da bi mu drugi pobirali konjanj iz žrjavice. Največja ovira realizovanju drž. prava češkega je sedanja ustava. Posl. dr. Gregor je konečno izjavil, da je kot oče naklonjen mladočeški stranki, a nezadovoljen je z njeno taktiko. Volilec Kratochwill je potem predlagal, naj dr. Gregor stopi iz mladočeške stranke, a predloga radi viharja, ki so ga Mladočehi vprizorili v tem trenutku, predsednik ni mogel dati na glasovanje. — Ta shod jasno dokazuje, kar smo trdili pred nedavnim, da se novodobni češki krogi nič več tako zvesto ne oklepajo češkega državnega prava.

Berolinska inteligenca proti lex Heinze. V nedeljo je gromelo v Berlinu in dežilo protestov proti toliko po krivici napadani lex Heinze. Zbrala se je na berolinskem rotovžu elita ondote inteligenca na osebnost povabila. Navzočih je bilo 600 oseb. Bila je seveda, kakor povsodi ob takih slovesnih prilikah, zbrana sama pristna inteligenca. Tudi pri naših slovensko-nemških liberalcih je vselej tako. Na častnih sedežih sta sedela osemdesetletna starčka Mommsen in Menzel, predsedoval je Sudermann. Shod je položil temelj novi Goethe- in Schillerjevi zvezi s sodelovanjem Menzela in Mommsena, in tej novi zvezi je takoj in corpore pristopila vsa navzoča inteligenca. — S tem je, tako pričakuje vsa židovsko-framasonska klika, zapečatena usoda lex Heinze. Boli jih menda le to, da tu zbrana elite-inteligenca, kakor si šepečejo hudomušni mračnjaki, ne tvori večine nemškega prebivalstva.

Garibaldijev spomenik na Francoskem. Z največjo slovesnostjo so odkrili v nedeljo v Dijonu spomenik zloglasnemu Garibaldiju. O junaštvu in neustrašenosti Garibaldijevi je govoril najprej prosvitljeni župan, za njim pa bivši kapitan vogeške armade Soubeiran, ter naučni minister, ki se je drznil izraziti, da je s tem spomenikom dovršilo mesto čin narodne hvalečnosti. Garibaldijev spomenik je bil odkrit na mestu, kjer je bil odkrit tudi spomenik na francoskega kralja Napoleona III.

cijo in Italijo in bratstva viden znak bo odkriti spomenik. — S tem se pa seveda ne strinja vse mestno prebivalstvo. Veliko šte-vilo meščanov je glasom »Vérité Française« poslalo ugovor naučnemu ministru, ki sklepa z besedami: »Ustanovitev Garibaldijevega spomenika je sram ta, proti kateri se v ime prave časti Francije ne more nikdar za-dostno protestovati«.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 27. marca.

V III. velikem, rednem koncertu Glasbene Matice v soboto, dne 7. aprila izvajal se bo poleg drugih instrumentalnih točk vzporeda največja del Dvořakovega velikega oratorija »Sveta Ljudmila«, katero delo se letos prvič v Ljubljani iz-vaja. V njem ima zbor Glasbene Matice po daljšem presledku v oratoriju zopet enkrat veliko, hvaležno in efektivno ulogo, kajti izva-jati ima 10 veličastnih zborov s spremljevanjem orkestra. Solistične vloge oratorija izvajali bodo sopranistinja, operna pevka gospodična C. neri in basist, operni pevec gospod Aleksander Nosale-wicz z Dunaja.

Občni zbor. Opozorimo člane društva »Pripraviški dom« na letni občni zbor, ki se bo vršil 29. t. m. (v četrtek) ob 11. uri v konferenčni sobi tukajšnjega c. kr. učiteljskega zbora.

Intendanci sloven. gledališča. Piše se nam: Intendanca slovenskega gledališča je letos pokazala vzorno svojo nepristranost. To mora veseliti vsakega prijatelja sloven-skega gledališča. Le po taki poti bode mo-goč napredek slov. gledališča. Ali prav bi bilo, da zaključimo lepo vspele sezono slov. gledališča s tem, da posnemamo vodstvo češkega narodnega gledališča, ki po končani sezoni priredi večkratne predstave na korist češki narodni posesti ob meji. Priredimo tudi mi predstavo, ki bi bila v korist ob me-jnim bratom našim. S primerno agi-tacijo bi se podprlo z lepo svoto kako na-rodno stavbo ob meji. Bratje na Koroškem so brez sredstev in ginjeni bi se zahvalili za vsak desetak iz slovenske stolice. Na korist slovenskim šolam na Koroškem naj priredi slov. gledališče še jedno predstavo. Tako bode najlepši zaključek letošnje sezone slov. gledališča in čast in priznanje, katero so si z neumornim delom pridobili inten-danca in igralci, bode podvojeno.

Postaja Preserje. Železniška postaja Preserje je osigurana. Odprlo se bode tu novo polje za turistiko in velike važnosti je tudi ta postaja za božjo pot na Žalostno goro. Za to postajo se je zelo trudil drž. poslanec Vencajz.

Iz Tržiča. Znano je čitateljem »Slo-venca«, da so nekateri tukajšnji Nemci vlo-žili pritožbo zoper zadnje občinske volitve. Deželna vlada jim je ugodila. Izbacnili so iz tretjega razreda gospoda A. Globočnika, kandidata domačinov, in mesto njega spre-jeli v tretji razred gospoda M. Rozmana, ki je ostal zadnjič v manjšini. Ta je bil kan-didat predilnice. S tem se je tovarni, ozi-roma tujcem izpolnila želja. V petek 30. t. m. se bo vršila županska volitev. Kakor se čuje, bode zopet izvoljen županom dosedanji go-spod K. Mally. — Županstvu v Lomu in pri Sv. Ani pod Ljubeljem sta dobila slovenski občinski pečat.

Zdravniška zbornica kranjska sklicala je na dan 29. t. m. v zborničnih prostorih anketo, da se definitivno ravna razmerje med zdravniki in zavarovalnicami zoper nezgode, ter povabila tudi k tej en-keti vse na Kranjskem v tej stroki delujoče zavarovalnice. Zbornica zahteva, da zdravnik naredi le tedaj spridevalo o nezgodi, če ga zahteva dotična zavarovalnica zoper nezgode in spridevalo tudi ona sama honorira. O vi-sočini honorara posvetovala se bo ob enem ta anketa. Zdravniško zbornico kranjsko za-stopata: Dr. P. Defranceschi in dr. V. Gregorič.

Linhartov sad. Pred mariborskimi porotniki se bo vršila menda že pri prihod-njem zasedanju tiskovna obravnava proti ptujskemu mestnemu učitelju Frischu, kot uredniku »Petauerce«. Tožitelj je slovenski ptujski odvetnik dr. Anton Brumen. Frisch je aktiven učitelj in vendar si upa biti urednik političnega časnika, mišlil si je ma-

sikdo. Toda kakor Frisch pripoveduje v svoje opravičenje, bi se ne drznil storiti tega koraka, ako bi mu deželnošolski nadzornik Linhart tega ne dovolil. Frisch ga je prosil dovoljenja in Linhart mu je drage voje dovolil. Tak je naš Linhart! Z njegovim dovoljenjem se godi vse hujskanje spodnještajerskih nemških in nemčurških učiteljev. Slovensko učiteljstvo pa se disciplinarno preiskuje in preganja, tudi če je bilo le samo pri nedolžni božičnici, prirejani po Slovencih, kakor lani v Konjicah. Učitelj Frisch je brat mariborskega Frischa, ki kandidira za Linhartovega adlatusa. Mariborski Frisch, ki je tudi nadzornik svojega brata v Ptuj, je dobro vedel za uradniško delovanje bratovo, a ga tudi ni niti posvaril niti kaznoval. Brezdvomno bo se ojunčil domači deželni poslanec ter v interpelaciji ali v govoru pribil to za Linharta in njegovega bodočega adlatusa jako značilno ravnanje!

Štajerski deželni zbor je imel včeraj tretjo sejo v tem zasedanju. Deželni odbor je predložil razna poročila. Deželni glavar je pozdravil poslance in izrazil veselje, da je grof Clary zopet imenovan ces. namestnikom za Štajersko. Grof Clary se zahvali za prijazni vsprejem in obljubi, da bode vlada kar mogoče podpirala deželne koristi. Posl. Herk in tovariši interpelirajo ces. namestnika, zakaj je na neki katoliški šoli v cmureškem okraju nameščen protestantski učitelj. — Kakor smo že včeraj poročali, se slovenski poslanci seje niso udeležili, izvzemši g. Robiča, ki je obenem dež. odbornik. Na drugem mestu govorimo obširneje o tem sklepu slovenskih poslancev. Koristi naroda zahtevajo odločno in nevstrašno postopanje. Naši pohlevnosti se nasprotniki le posmehujejo.

Tretješolec — samomorilec. Ustrelil se je v Mariboru zadnjo soboto dne 24. t. m. gimn. III. razreda Franc Bernardi. Zvedelo se je, da je načelnik neke tajne nem. nac. zveze. Bil je ravnokar poklican iz stanovanja k ravnatelju v preiskavo, a se je na potu obrnil, rekoč, da je nekaj pozabil vzeti seboj. V stanovanju se je z revolverjem ustrelil, rajši kakor bi izdal sebe in svojo zvezo. Bernardi je bil sicer odličen učenec. — Današnja »Tagespost« poroča, da so člani te zveze kradli po trgovinah.

Volitve v Trstu. Na nedeljskih shodih »Edinosti« se je za II. okraj tržaške okolice z velikim navdušenjem proglasil slovenski kandidat dr. Ribič.

Židovsko vino v Istri. V Dragušu pri Buzetu v Istri je c. kr. žandarmerija preiskala in zaprla več vinskih kletij, v katerih se je ponarejalo vino. Kleti so bile last židovskih »signorov«.

Slovenski misijon v Trstu. Dne 26. t. m. se prične slovenski misijon pri sv. Jakobu v Trstu. Trajal bode do prihodnje nedelje. »Edinost« pravi: »Ne da se popisati, kako veseli so bili po cerkvah Slovenci, ko so čuli to novico. Torej vendar. Razmere so se torej v Trstu znatno spremenile. Nekdaj so tržaški namestniki strašili proti slovenskim misijonom z bataljoni vojakov. Danes se Slovenci temu smejejo. Danes ga ni, da bi si upal motiti slovenski misijon!

Iz Gradca. Obravnava proti 22 Gradčanom, ki so lovili kmete in izvabljali z raznimi igrami od njih denar, je končana. Oproščena sta samo dva obtoženca, ostali so obsojeni na 5½ let do 4 mesecev pokore v zaporu. Vsi skupaj so obsojeni na 50 let in 2 meseca.

Demonstracije v Gradcu. Gradčani ne morejo živeti brez demonstracij. Za demonstracije so sedaj porabili izborne postne govore P. Freunda, ki krepko šiba agitacijo za odpad od katoliške vere. To jih tako boli, da svojemu srdu nemški nacionalci skupno s soc. dem. dajo pred cerkvijo, ki je vedno polna, duška z demonstracijami. V soboto jih je pridiga tako prišla, da so po celem mestu tulili »Die Wacht am Rhein« in »Das Lied der Arbeit«. Tudi v nedeljo so si lajšali svojo vest s klici »Heil Bismarck« in »Heil Luther«.

Promoviran je bil včeraj na graškem vseučilišču Herman Kovatsch, znan Karnijolec, doktorjem zdravilstva.

V Kranju se je nastanil izprašani učitelj godbe g. F. Wogrolly.

Okrajni cestni odbor kranjski je sklenil znižati po veliki noči klanec v

Potrčili so letos k vojakom v Kamniku in Prevojah od 608 nabornikov 190.

Potres. Z Vrha pri Vinici se javlja, da se je čutil dne 23. t. m. zjutraj ob trideset na sedem precej močan potres tako, da so se hiše tresle in šipe na oknih zažvenketale.

Broda čez Savo je deželna vlada dovolila za daljšo dobo 5 let Fr. Klemenčiču iz Mrtvic pri Krškem in turnski graščini pri Črniču.

Novice iz Amerike. V Jolietu je stopila v red sv. Frančiška Slovenka Ema Ivanjšek. — Jolietška električna ulična železnica je dobila sedaj vse potrebno zemljišče za podaljšanje svoje proge do Chikage. — Slovenci v Pittsburgu bodo zidali novo župnišče. Slovenska cerkvena občina vrlo napreduje, odkar imajo ondi č. g. I. Kranjca. — Šolo za kanarčke imajo v Newjorku. Vanjo pošiljajo mlade kanarčke, da se uče od starih peti. — Kako Čehi napredujejo v Ameriki, razvidno je iz tega, da imajo poleg mnogo družih listov v Ameriki svoj kmetovalski list po imenu »Hospodar«.

Žganje umorilo je 35letnega Urbana Trillerja p. d. Balantov Urban iz Virmaš. Nasli so ga poleg postaje Trata pri Škofji Loki mrtvega na kupu sipe.

Slovenska predstava v Brežicah. Prihodnjo nedeljo priredi »Čitalnica« v Brežicah gledališki večer. Igrali se bodete dve igri.

Orla vjeli so v Torenti v skopcu. Vzel je namreč nekemu kmetu izpred hiše eno leto starega kozlička, katerega je odnesel v visočino, od koder ga je spustil v skalovje, kjer se je ubil. Tja sta ga hodila s samico obirat. Gospodar, to videč, nastavljal mu je zvečer skopec na onem kraju, in res se je vjel drugo jutro v past. Orel je meril z raztegnjenimi perutnicami 2 metra. Poslali so ga gospodarju lova v Trst.

Plemenit čin »mrtve roke«. Na knezoškofjski tovarni žic v Pöcksteinu na Koroškem je krški knezoškof upeljal starostno zavarovalnico za delavce. Doneske za zavarovanje delavcev plačuje knezoškof sam.

Tatvina v cerkvi Jezusovega Srca. Poročali smo, da je bil nedavno ukraden v cerkvi Jezus. S. križ, vreden 28 kron. Sedaj so policaji križ dobili v Vodmatu in ga izročili predstojništvu cerkve. Ukrala je križ neka kondukterjeva žena in ga prodala svoji znanki za 1 krono. Včeraj bi se morala tatica priditi zagovarjat na magistrat, pa je ni bilo. Zginila je. Stražniki jo iščejo in jih prav močno skrbi, da bi je ne dobili.

Upravno sodišče je v neki pritožbi razsodilo, da imajo dosluženi podčastniki s certifikati pri sočasnem imenovanju prednost pred drugimi prosilci (praktikanti).

Poštna stvar. Mesto poštno odpravnice pri sv. Janezu ob Bohinjskem jezeru je dobila Friderika Stühr. S 1. aprilom bode poštni sel dvakrat na dan prenašal pošto mej Gorjami in Bledom.

Prijeli so včeraj tukaj v Ljubljani posestnika Jos. Jarma s Korenitke pri Veliki Loki, ki je doma razprodal svoje premoženje in pred upniki hotel popihati jo v Ameriko.

330 delavcev Hrvatov je odšlo danes na Prusko k gradnji nove železnice.

Izseljevanje Hrvatov v Ameriko je zavzelo velikanske dimenzije. V dveh mesecih je Hrvatska izgubila 2600 svojih sinov. Mej izseljenci je bilo 400 mladeničev, ki še niso zadostili vojaški dolžnosti.

Povozil je včeraj nek Bizovičar v Škofjskih ulicah petletnega dečka Makso Ješka, ki se mu ni hotel ogniti. Fant se je malo popraskal, pa odletel naprej. Zgodilo se mu ni nič zalega.

S ceste. 34letni delavec Janez Pittinger iz Špitala na Koroškem je včeraj dobil na cesti epileptični napad. Rešilna družba ga je prepeljala v bolnico.

Mačkova šnopsarija je imela, odkar je magistrat določil, da morajo v sobotah in nedeljah ljubljanski žganjarji žejo trpeti, že sitnosti na magistratu. Mačka je naznanil nek »siten« policaj, da je ob prepovedanem času točil šnops, in Maček je rajšal k svetniku Šesku. Policaj je trdil svojo, Maček pa je zatrjeval g. Šesku, da je točil le »mošto«. Policaju se je to strašno čudno zdelo, ker je videl, da je Maček točil v »ohtele«, in tudi g. Šesku ni šlo nič kaj v glavo, kako

Kako sta se Šešek in Maček končno zmečila, ne povemo, ker nočemo sumničati nepristranosti magistrata.

Nabor. Pri današnjem naboru v Ljubljani je bilo potrjenih 54 okoliških mladeničev.

Samomor vojaka. V Celju se je ustrelil infanterist Avgust Plešivnik. — S puško si je prestrelil prsi.

Iz raznih krajev. Antisemitizem silno narašča na Češkem. V kocenskem okraju so kmetje sklenili prirediti lastne trge za žito ter ustanoviti gospodarska skladišča in prodajalne zadruge in obrtniki v Kocenu so sklenili napraviti združeno prodajalno. Tudi v Pardubicah, Piznu in drugod je živahno antisemitsko gibanje. — Premoženje Evrope mobilno in immobilno se je naračunalo na 1175 milijard, mej katerimi odpade na Avstrijo 113 milijard in na jednega Avstrijca 500 kron premoženja. Najbogatejša je Angleška, potem pride Francoska, Nemčija, četrta je Avstrija. — Vodo skočil je v Gradcu 80 letni starček Franc Krainer. Počakal bi pač lahko naravne smrti. — Korpodrl se je v cerkvi v Nikopolskoje mej službo božjo. 23 oseb je bilo ubitih, 12 težko poškodovanih. — O velikih tatvinah zopet pišejo časopisi. Nekemu služabniku »Banque de France« je nekdo iztrgal na cesti 400.000 frankov. Direktor kašavske železnice na Ogerskem je pokral 200.000 kron. Iz Budimpešte je pa zginil poštni kontrolor Ludvik Berkes, ki je defraudiral tudi nad 200.000 kron. — Bivši okrajni glavar v Litiji dr. Julij Fränzel vitez Vesteneck, znameniti nemški petelin iz polupretekle dobe, ki je pa moral pobrisati jo v Ameriko, si v Ameriki v New-Yorku služi kruh kot tolmač slovenskega jezika. Tako zagrizenega Fränzelna slovensčina živi. — Radi petih goldinarjev, katere je izgubila na Dunaju delavka Petschek, jo je njen mož močno oklofotal. Žena se je v žalosti zastrupila. — Roparji grobov so se v Peczelu na Ogerskem spravili na rakev grofovske rodovine Raday. Krste so odprli in uropali dragocenosti. — Českega rokovnjaka so aretovali v soboto v bližini Prage, kjer je prebival v neki hiši kot »Franc Broz, trgovec s konji«, a od tod s svojimi tovariši izvajal razne rope pod imenom »Bocek«. Na stražnike, ki so ga prišli iskat, je najjstkrat ustrelil. — Tunel za pešce so naredili v Londonu na prostoru mej londonsko banko in magistratom. Tunel je 4 metre širok in 3 metre visok. — 350 hiš zgorelo je v petek v trgu Zsibo na Ogerskem. Bedni prebivalci morajo prenočevati na prostem. — Samomorov v Evropi je na leto 50.000.

Društva.

(Zadruška gostilničarjev, krčmarjev, kavarnarjev, žganjetočnikov in izkuharjev v Ljubljani) sklicuje redni združni občni zbor, ki se vrši v četrtek dne 29. marca t. l. ob treh popoldne v »Virantovi« restavraciji na sv. Jakoba trgu št. 2 Dnevni red: 1. Pozdrav. 2. Čitanje zapisnika zadnjega združnega zbora. 3. Poročilo o delovanju združnega starešinstva tekom 1899 leta. 4. Polaganje letnega računa za poslovno leto 1899. 5. Dopolnilna volitev v združno načelstvo in sicer v smislu določila § 19. združnih pravil treh odbornikov in enega odbornikovega namestnika. 6. Posamezni predlogi. 7. Raznoterosti.

(Druga izvanakademična podružnica sv. Cirila in Metoda v Gradcu imela je 17. sušca 1900 svoje letno zborovanje. Gospod predsednik dr. Žižek je poročal, da je društvo med letom zgubilo sicer 19 udov, da pa jih je 37 na novo prirastlo, tako da šteje podružnica zdaj 186 udov. Dohodki so l. 1899 znašali 489 K 72 h., od katerih je bilo 24 K 42 h. nabranih za Prešernov spomenik. — Stari odbor se je volil na novo in dopolnil. Enoglasno se je vsprejel nasvet, naj se slavni osrednji odbor naprosi, da pri glavnem zborovanju predlaga našo starost in neumornega blagajnika g. Fr. Hrašovca c. k. sodnika v p. za imenovanje častnim udom. Od 186 udov se je zborovanja udeležilo samo 19 udov. Znamenje, da se graški Slovenci vedno ne morejo otresti svoje zaspanosti in malomarnosti za narodno stvar. Podružnica je med letom pripravila dve veselici (zadnja se pa prištevata že k tekočemu poslovnemu letu), kateri sta se jako dobro obnesli. Želeti bi le bilo, da bi se graški Slovenci večkrat

v društvu »Napreje«, kjer je do 30 slov. časnikov na razpolago. Omenimo še, da bode g. prof. F. Hauptmann svoje predavanje o magnetizmu in elektriki v društvu »Napreje« dne 31. t. m. nadaljeval in je želeli, da bi se udje predavanja mnogoštevilno udeležili.

(Hranilno in posojilno društvo v Celovcu je imelo l. 1899. denarnega prometa 259 797 gld. 23 kr. Med letom je vstopilo 45 udov, izstopilo jih je 28, tako da jih je sedaj 472, kateri imajo v deležih z obrestni vred 6679 gld. 86 kr. Hranilnih vlog se je sprejelo 77 561 gld. 31 kr., izplačalo pa 51 206 gld. 32 kr. Vse vloge znašajo 236 459 gld. 88 kr. Novih posojil se je dalo 39 714 gld. 61 kr. Vrnilo se je posojil 16 273 gld. 98 kr. Stanje vseh posojil z zaostalimi obrestni vred je 226 718 gld. 60 kr. Čistega dobička je bilo 394 gld., rezervni fond je narastel na 5885 gld. 61 kr.

Telefonska in brzojavna poročila.

Trst, 27. marca. Laški isterski deželni poslanci so slovanski »modus vivendi« zavrnili kot pretiran in se niso spustili v nikaka razmotrivanja posameznostij. — Lahki se pripravljajo za volilni boj, ker se čuje, da vlada razpusti dež. zbor.

Dunaj, 27. marca. Govori se, da se bode nadvojvoda Franc Ferdinand s cesarjem dovoljenjem prihodnji teden v Draždanah poročil z grofico Chotek, ki bode imenovana dan po poroki za »kneginjo Konopišt«.

Dunaj, 27. marca. Cesar je včeraj vsprejel v avdijenci praškega župana dr. Srba.

Dunaj, 27. marca. »Fremdenblatt« poroča iz Bruselja 24. t. m.: Belgijski kralj je odločil, da prestolonaslednika vdovi Štefaniji ne pristojajo sedaj niti naslov »kraljevska visokost«, niti »belgijska princezinja«. O tem odloku je bil obveščen urad višjega dvornika na Dunaju, ki je že razposlal tozadevno okrožnico. Prestolonaslednika vdova nosi sedaj ime grofica Lonyay brez nadaljnega naslova.

Dunaj, 27. marca. Današnji uradni list objavlja potrjeno volilno reformo za dunajsko mesto.

Dunaj, 27. marca. Delegaciji se snideta v Budimpešti 12. maja.

Dunaj, 27. marca. V nedeljo zvečer je umrl član gospodske zbornice dr. Eigner, danes opoldne pa član Ziemialkowsky.

Dunaj, 27. marca. Včeraj popoldne je umrl kardinal Kamil Mazzella v 68. letu svoje dobe.

Rim, 27. marca. Papež je sprejel včeraj v Sikstinski kapeli moravske romarje iz Brna in Olomuca pod vodstvom škofa Bauerja in monsign. Zapletala in Dvořaka. Vsprejema se je udeležil tudi bivši ministerski predsednik grof Thun z rodbino.

Kapstadt, 27. marca. V noči od 25. na 26. t. m. je uničil požar v Gravestreetu večje število poslopij. Vladno poslopje so komaj rešili. Akte so sicer rešili v zbornico, a so precej poškodovani.

Vojska v Južni Afriki.

Z bojišča ni danes nikakih pomenljivih poročil, pač pa pričakujejo londonski vojaški krogi, da bo Roberts z oddelkom generala Bullerja v najkrajšem času udaril nad sovražnika ob transvalski meji. Nadalje se tudi pričakuje, da bo French vendar ujel Oliviera, vendar v tej nadi dosedaj še ni nihče potrjen, ker ni prav znana pot, po kateri se Olivier pomika proti severu.

London, 27. marca. »Times« poroča: Burski general Olivier se je nahajal v nedeljo že nad Ladybrandom. Mogoče, da mu prestriže pot general French.

London, 27. marca. Položaj v Mafekingju je obupen. Buri so z nova jeli streljati na mesto. Bolezen in lakota muči prebivalstvo.

London, 27. marca. V Kimberley došli ujetniki trdijo, da je oddelek angleške konjice prodril v Transval 18 milj severno od Christianije, ki leži severovzhodno od Warrentona na desnem bregu reke Vaal.

London, 27. marca. Tukajšnji

krajšem času jel prodirati proti severu. — V petek se je bil hud boj pri Elands-laagte.

London, 27. marca. Oranjski ljudski zastop je sklican za 2. aprila v Kroonstadt.

Newjork, 27. marca. Pri sestanku na korist Burom je izjavil v nedeljo bivši poslanik White, da še ni govora o koncu južno-afriške vojske. Nastopili bodo dogodki, ki bodo presenetili ves svet.

Protin in revmatizem, ta toliko nadležna bolezen, katero mnogokrat tudi toplíce ne odpravijo, dá se v veliko veselje taci bolnikov odpraviti tudi brez toplíce — po Zoltán-ovem mazilu, pa še urno in gotovo. Lekarnarju Bela Zoltán-u v Budimpešti se je namreč posrečilo izumiti to sloveče mazilo, s katerim se bolniki, trpeči že 10—15 let, v nekaterih dneh popolnoma ozdravijo.

Umrli so:

23. marca. Avgust Loos, železniški uradnik, 49 let Slomskove ulice 21, odpnenje srca.
24. marca. Ivan Heidl, prisiljenec, 62 let, Poljanski nasip 56, odpnenje srca.

25. marca. Ana Ravnarib, tovarniška delavka, 25 let, Hrenove ulice 12, jetika. — Apolonja Jeras, nadsprevoznica žena, 50 let, Resljeva cesta 27, plućnica. — Stefan Gruden, invalid, 82 let, Dunajska cesta 3, ostarelost.

26. marca. Neža Armic, delavka, 35 let, Tržaška cesta 3, jetika.

V hiralnici:

22. marca. Ivan Jamar, bajtarja sin, 15 let, kap, epileptična topost.

23. marca. Anton Knahtar, gostac, 82 let, ostarelost.

V bolnišnici:

21. marca. Franc Ahčan, sprevoznika sin, 2 leti davica.

22. marca. Anton Sušnik, pastir, 14 let, pyaemie.

23. marca. Ursula Emerdici, strežnica, 66 let, paralytis intestinorum.

Cena žitu na dunajski borzi

dné 26. marca 1900.

Za 100 kilogramov.

Pšenica za pomlad . gl.	7.67	do gl.	7.68
„ „ maj-juni „	7.68	„ „	7.69
„ „ jesen . . .	7.88	„ „	8.89
Rž za pomlad . . .	6.68	„ „	6.70
„ „ maj-junij . .	6.70	„ „	6.72
„ „ jesen . . .	6.87	„ „	6.88
Turšica za maj-junij	5.60	„ „	5.61
„ „ jul-avgust „	5.68	„ „	5.69
Oves za pomlad . .	5.25	„ „	5.26
„ „ maj-junij . .	5.33	„ „	5.34
„ „ jesen . . .	5.62	„ „	5.63

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
26	9. zveč.	727.3	6.4	sl. sever	oblačn.	
27	7. zjut.	729.5	3.7	brezv.	oblačno	7.4
	2. popol.	729.3	7.9	sl. jzab	dež	

Srednja včerajšnja temperatura 6.2°, normale: 5.6.

297 1—1

Žalostnim srcem naznanjam v svojem imenu in v imenu svoje rodbine, da je moja ljuba hčerka

Irena Geršak

dné 25. marca v 18. letu po kratki bolezni umrla.
Sv. maša zadušnica bo dné 28. marca ob 7. uri.

Dr. Ivan Geršak.

Zahvala.

298 1—1

Povodom prebitke smrti naše nezabne matere, oziroma stare matere in tašče, veleposestnika vdove, gospe

Matilde Trenz

došlo nam je toliko dokazov presrečnega sožalja, da nam ni mogoče se vsakemu posebej zahvaliti. Bodi torej tem potom zato izražena najiskrenejša zahvala vsem, zlasti za mnogo-brojno spremstvo ob zadnji poti predrage pokojne, za prekrasne veuče, posebno preč. gg. duhovnikom, slavni požarni brambi šentjernejski, vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, vsem častitim daljnim in domačim spremljevalcem.

Draškovec, dné 22. marca 1900

Žalujoči ostali.

Zadruga gostilničarjev, krčmarjev, kavarnarjev, žganje-točnikov in izkuharjev v Ljubljani.

VABILO

na

redni zadržni zbor,

kateri se vrši

v četrtek dné 29. marca 1900

ob 3. uri popoldne

v „Virantovi“ restavraciji, Sv. Jakoba trg 2.

Dnevni red:

1. Pozdrav.
2. Čitanje zapisnika zadnjega zadrž. zbora.
3. Poročilo o delovanju zadržnega starešinstva tekom 1899. leta.
4. Polaganje letnega računa za poslovno leto 1899.
5. Dopolnilna volitev v zadržno načelstvo in sicer v smislu določila § 19. zadržnih pravil treh odbornikov in enega odborn. kovega namestnika.
6. Posamezni predlogi.
7. Raznoterosti.

Ker je za sklepčnost zadržnega zbora potrebna navzočnost 33 udov, naj se ga častiti člani v kar največjem številu udeležijo blagovolé.

V Ljubljani, dné 12. marca 1900.

Ivan Tosti,
načelnik.

NB. Če bi sklican zbor ne bil sklepčen dné 29. marca t. l., vrši se dné 5. aprila t. l. ob treh popoldne istotam zadržni zbor z enakim vsopredom in sicer brez opetovanega obvestila zadržnih članov. Ta zbor bo brez ozira na število navzočih veljavno sklepal.

290 1—1

Vožnjekarte
in
tovorni listi

AMERIKO.

Kraljevi belgijski poštini parnik

Red Star Linie iz Antverpna

naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade

5

Pojasnita daje:

Red Star Linie

Dunaj, IV., Wiednergürtel 20.

ali pa 17 25—10

ANTON REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 34.

Lak za sobina tla, dá lesk in prevlak ter se kaj hitro suši. Za samo uporabo zalogi pri trdki **BRATA EBERL** v Ljubljani, Francškanske ulice. 218 11 11—11
Vnanja naročila proti povzetju.

Za izredno nizko ceno
prodam

motor za dve konjski sili.

Leopold Tratnik,
Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 27.

Št. 9488.

Razglas.

291 3—1

Vsled odloka c. kr. ministerstva notranjih zadev z dné 23. februvarja 1900, št. 3472, dovoljeno je prodajati naravne mineralne vode le v originalnih steklenicah, ki so jih upraviteljstva dotičnih studencev po predpisih napolnjene in zamašene v promet oddajala.

Prepovedano je toraj naravne mineralne vode za daljšo prodajo pretakati iz originalnih steklenic v manjše, ter v obče vsaka manipulacija, s katero se poslabša fizikalnično svojstvo in veljavnost dotične vode. To se daje vsem onim, ki se pečajo s prodajo naravnih mineralnih vod, na znanje z dostavkom, da se bo proti onim, ki bi utegnili grešiti proti gori navedenemu odloku, kazenski postopalo.

Mestni magistrat v Ljubljani,
dné 20. marca 1900.

Protin,
revmatizem,

199 12—3

tudi zastaran, katerega celó toplíce v 10—15 letih niso ozdravile, ozdravi **gotovo** po nekaterokratni rabi

Zoltán-ovo mazilo zoper protin
in revmatizem.

Steklenica velja **2 kroni.** Razpošilja dvorni založnik lekarnar

B. Zoltán, Budimpešta.

Nikaka tajnost.

Od zdravnikov priporočeno.

Nove

Nove

Barvotiskane

RAZGLEDNICE

Velikonočni pozdrav!

Sveta družina

Rožnik poleg Ljubljane

s primernimi napisli in krticami

dobé se pri knjigarju

A. TURK-U

v Ljubljani na Dunajski cesti.

Dunajska filialka

Hranilne vloge na knjižice s 4%.

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in razvinkuliranje obligacij.

984 39

Živnostenská banka

na Dunaju, I. Herrengasse 12.

Glavnice v akcijskih 20.000.000 K.

Reservni zaklad nad 7.500.000 K.

Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plznju, Budejovicah, Pardubicah, Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Dunajska borza.

Dné 27. marca.

Skupni državni dolg v notah	99.30
Skupni državni dolg v srebru	99.05
Avstrijska zlata renta 4%	98.35
Avstrijska kronska renta 4% 200 kron	99.50
Ogerska zlata renta 4%	97.15
Ogerska kronska renta 4% 200	93.45
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	127.25
Kreditne delnice, 160 gl.	234.35
London vista	242.95
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	118.65

20 mark	23.70
20 frankov (napoleonor)	19.28
Italijanski bankovci	90.20
C. kr. cekini	11.38

Dné 26. marca.

3-2% državne srečke l. 1854, 250 gl.	164.—
5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	159.75
Državne srečke l. 1864, 100 gl.	200.25
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95.70
Tisne srečke 4%, 100 gl.	141.25
Dunavske vravnave srečke 5%	257.—

Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	108.—
Zastava pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	95.70
Prijoritetne obveznice državne železnice	87.50
„ „ južne železnice 3%	70.—
„ „ južne železnice 5%	99.—
„ „ dolenskih železnice 4%	99.25
Kreditne srečke, 100 gl.	396.—
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	335.—
Avstrijskega rubežega križa srečke, 10 gl.	42.50
Ogerskega „ „ 5 „	22.—
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl.	13.20
Rudolfove srečke, 10 gl.	66.—

Salmove srečke, 40 gl.	172.50
St. Genois srečke, 40 gl.	181.—
Waldsteinske srečke, 20 gl.	178.—
Ljubljanske srečke	50.—
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	124.75
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v	295.—
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gl.	79.70
Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	25.50
Splošna avstrijska stavbinska družba	98.50
Montanska družba avstr. plan.	261.85
Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	324.—
Papirnih rubljev 100	255.75

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zguhe pri tvebanjih, pri iztrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako tvebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnica delniška družba

„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnita vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.